

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/300/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215205364
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4215205364.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951 proti žalovanému: P. N., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. č. 2, o zaplatenie 768,33 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno, č. k. 6C/258/2015- 124 zo dňa 10. septembra 2018, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie, vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku o trovách konania m e n í takto:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 14,52% ročne zo sumy 850,75 eura od 16.05.2013 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 7.4.2015 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu istiny vo výške 850,75 eura, úroku vyčísleného ku dňu predčasnej splatnosti úveru vo výške 51,02 eura, úroku z omeškania vyčísleného ku dňu predčasnej splatnosti úveru vo výške 2,91 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 901,77 eura od 16.5.2013 do zaplatenia a zmluvným úrokom vo výške 14,52 % ročne zo sumy 850,75 eura od 16.5.2013 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 17.8.2009 uzatvoril úverovú zmluvu č. XX/XXX/XX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 2.000 eur. Tento sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach s konečnou splatnosťou dňa 17.8.2015. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, preto listom zo dňa 23.4.2013 bol vyzvaný na predčasné splatenie celého úveru v lehote do 15.5.2013.

2. Súd prvej inštancie rozhodol v poradí prvým rozsudkom č.k. 6C/258/2015-73 zo dňa 24.3.2017 tak, že žalobe v časti o zaplatenie sumy 82,42 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 82,42 eura od 16.5.2013 do zaplatenia vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku a ohľadne výroku o náhrade trov konania podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 7Co/333/2017-102 zo dňa 30.4.2018 tak, že prvoinštančný rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1 Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 768,33 eura spolu s vyčísleným zmluvným úrokom vo výške 51,02 eura,

vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 2,91 eura, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 819,35 eura od 16.5.2013 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 32,42 %. Po vykonanom dokazovaní zistil, že dňa 17.8.2009 na základe žiadosti žalovaného uzatvorili strany sporu úverovú zmluvu č. 20/257/09, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2.000 eur. Úver sa žalovaný zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach po 47,08 eura v období od 20.9.2009. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 14,52 % ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 18,79 % pri priemernej RPMN vo výške 21,67 %. Celkové náklady spojené s úverom boli vyčíslené vo výške 2.984,20 eura. Žalovaný zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z úverovej zmluvy riadne neplnil, pričom žalobcom bol opakovane márne vyzývaný na riadne plnenie svojich povinností, preto žalobca listom zo dňa 23.4.2013 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval k úhrade celej sumy zostatku titulom úverovej zmluvy vo výške 969,10 eura do 15.5.2013.

3.2 Súd prvej inštancie poukázal na to, že uplatnenému nároku žalobcu v časti o zaplatenie sumy 82,42 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 82,42 eura za obdobie od 16.5.2013 do zaplatenia vyhovel (rozsudok č.k. 6C/258/2015-73 zo dňa 24.3.2017), preto predmetom tohto konania zostal zvyšok uplatneného nároku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti. Súd prvej inštancie preskúmaním úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu a to s poukazom na náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy skonštatoval, že predmetná zmluva obsahuje všetky zákonné náležitosti a ide o platný právny úkon. Poukázal na to, že žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu ohľadne vzniku, existencie a výšky tejto pohľadávky nepopieral, preto súd tieto skutkové tvrdenia žalobcu považoval za nesporné a žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy (po odpočítaní sumy istiny 82,42 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 82,42 eura za obdobie od 16.5.2013 do zaplatenia, ohľadne ktorej sumy súd prvej inštancie právoplatne rozhodol rozsudkom č.k. 6C/258/2015-73 zo dňa 24.3.2017). Súd prvej inštancie považoval za dôvodnú žalobu i v časti uplatneného úroku z omeškania počnúc odo dňa nasledujúceho po predčasnom zosplatnení úveru, keď žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z..

3.3 Nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 14,52 % ročne z dlžnej sumy za obdobie odo dňa nasledujúceho po predčasnom zosplatnení úveru, súd nepovažoval za dôvodný. Podľa názoru súdu tento nárok žalobcu nemá oporu v zákone, pretože úrok z úveru treba považovať za cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Pre prípad predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Uviedol, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Dôvodil, že takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. V tejto súvislosti súd poukázal ja na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo žalovaného k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplatenia zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a § 396 ods. 1 CSP, keď s ohľadom na pomer úspechu a neúspechu strán sporu v konaní, žalobcovi ako v spore úspešnejšej strane priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 32,42 % účelne vynaložených trov konania (žalobca mal úspech v rozsahu 66,21 % a žalovaný mal úspech v rozsahu 33,79 %).

4. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie v zamietajúcej časti a v časti trov konania a žiadal, aby odvolací súd rozsudok zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v odvolaní poukázal na ust. § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 497 Obchodného zákonníka konštatujúc, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úroky trvá

až do doby vrátenia úveru. Akcentoval na to, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Vychádzajúc z ust. § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. V tomto kontexte poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/23/2017- 92, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 33Cdo 212/2014. Ďalej žalobca namietal výpočet nároku na náhradu trov konania vo výške 32,47%, keď súd pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Uviedol, že ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, pri posudzovaní miery úspechu sa na ne neprihliada (rozsudok KS Trnava č.k. 10CoPr/2/2016 z 27.7.2016, uznesenie NS SR č.k. 6Obo/243/2007 z 27.11.2008, Krajský súd v Nitre uznesením čk. 12Co/145/2017 zo dňa 27.3.2018). V zmysle uvedeného súd nemal pri posudzovaní úspechu prihliadať na úspech v časti príslušenstva a mal dospieť k záveru, že v konaní bol úspešný žalobca v rozsahu 100%.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj vo výroku o náhrade trov konania zmeniť s poukazom na ustanovenie § 388 CSP.

7. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, avšak z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver. Predmetom odvolacieho konania zostal nárok žalobcu na zaplatenie úroku vo výške 14,52% ročne zo sumy 850,75 eura od 16.05.2013 do zaplatenia. Súd prvej inštancie uzavrel, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Odvolací súd s týmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasil, pretože dôvody, pre ktoré súd vo zvyšku žalobu zamietol považuje za nesprávne. Je nepochybné, že aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade medzi zmluvnými stranami bola uzavretá úverová zmluva č. 20/257/09 podľa § 497 Obchodného zákonníka, pričom žalovanému žalobca poskytol bezúčelový úver vo výške 2000 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania, zvyšok úveru neuhradil, preto žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 15.05.2013. Je zrejmé, že pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu samotnej zmluvy ako aj Všeobecných obchodných podmienok. Nepochybne však jednotlivé zmluvné podmienky podliehajú súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov.

11. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu na úrok vo výške 14,52% ročne zo sumy 850,75 eura od 16.05.2013 do zaplataenia vychádzal z toho, že jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia. Takto si veriteľ môže uplatňovať po zosplatení úveru iba zákonný úrok z omeškania. V danom prípade došlo k splatnosti úveru, teda poskytnutých finančných prostriedkov na základe zmluvy o úvere z dôvodu neplnenia povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Odvolací súd poukazuje na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevrátil.

12. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že Obchodný zákonník i Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov i v prípade odstúpenia od zmluvy. Požiadavka vrátiť poskytnuté prostriedky, aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po zosplatení úveru je preto opodstatnená, v opačnom prípade by sa veriteľ využíjúc oprávnenie dané mu zákonom, ktoré je dôsledkom porušenia povinností dlžníka dostal do horšieho postavenia ako mal pred porušením povinností dlžníkom. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatou za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, pričom úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané. Odvolací súd dodáva, že nepriznanie úrokov po realizácii oprávnenia veriteľa na zosplatenie úveru z dôvodov porušovania povinností dlžníkom nie je odstránením nerovnováhy medzi spotrebiteľom a dodávateľom (poskytovateľom úveru), ale dostáva poskytovateľa úveru do horšieho postavenia, aké mal pred využitím oprávnenia na „zosplatenie úveru“. Naopak porušenie povinností dlžníka z úverovej zmluvy vedúce k realizácii oprávnenia veriteľa od zmluvy odstúpiť alebo úver zosplatiť ho dostáva do výhodnejšieho postavenia (nemusí ďalej veriteľovi plniť úroky), keď si vlastne dlžníci zlepšia „porušovaním povinností“ svoje postavenie v úverovom vzťahu.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 14,52% ročne zo sumy 850,75 eura od 16.05.2013 do zaplataenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov celého (prvoinštančného aj odvolacieho) konania v plnom rozsahu.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).